

איסטנבול, יולי 1950

מאת שליח "העולם הזה"

נה על פני שתי יבשות, המדינה הלבנה טינית הטיפוסית).

כל אלה השאירו את רשמיהם באיסטנבול. העיר היא תערובת גזעים ודתות. בה נמצאים אותם יהודים משונים המאמינים בשבתי צבי עד היום, ובה, שכבה על גבי שכבה, רובעים אסלאם מערבי על נצרות מזרחית, ועני מחריד בצד עשר מבהיל, וזהמה עצלנית עם הייגיינה מדוקדקת, וצריפימגיסה עם ארימונות.

לפני שלושים שנה היה המסתכל מן החלון הרחובה באיסטנבול רואה ים אדום של פצים (תרבושים). אלה אסורים מאז ימי אטאטורק. הרמוניה וצעיפי הנשים נעלמו. העיר נוקתה הרבה. אבל תושביה כיום מוכי פחד, מפני הרוסים. פחד זה הוא יותר מפני הבלתי-תינודע מאשר מאיום ברור. המרחק בין איסטנבול ובין הגבול הבלגארי הוא קטן מאד...

סבים אקטולגה היא בת האמאנציי פאציה הכמאלית. שמה ("נצחון") איננו ערבי, כאשר היה המנהג בימי הקיסרות, אלא תורכי יטהור. התקדמותה היתה, אולי, מהירה מדי, כי הנה עברה במקצת על פני יידיה, שלא התקדמו כל כך. היא פקידה במשרד, וקראה הרבה. מעונה הוא במרחק 20 דקה מסע בספינה מהמשרד, בצד שער הזהב. פעם אחת יצאה מתורכיה, ובילתה חופשה של חודש אחד בשבדיה. אבל את מורדתה אין היא רוצה לעזוב. ואם כי רואה היא את עצמך כמתקדמת, לא יכלה להזמין את הצלם לביתה, פן לא תובן בבית.

באיסטנבול אפשר לקנות הכול, -- מבשר ועד גיפ ומאפרסקים ועד מצלמות. המחירים גבוהים כ-10% מאשר אצלנו, ושכר העבודה נמוך. כמעט שאין תיאטרות בעיר, ומוסיקה מהסוג הנשמע בארצנו אי אפשר לשמוע שם. אלא מעל גבי תקליטים שהבאת אתך.

איסטנבול (ביזאנטיום, קונסטאנטינופול, קושטא), העיר הרובצת על שער הזהב וסוגרת את מוצא הים השחור לים התיכון, העיר הנמצאת בשתי יבשות בבת אחת, מי שהיתה בירת הקיסרות הרומית המזרחית ומרכז הדת האורתודוקסית, מי שהיתה בירת הקיסרות העות'מאנית, העיר אשר רק ירושלים ורומא השפיעו יותר ממנה על מהלך ההיסטוריה, -- עיר זאת היתה חלומם של המדינאים הרוסים במשך למעלה משלושה יובלות.

אט אט דחקו הרוסים דרומה, עד אשר, לפי הסכם השאי בין מעצמות ההסכמה, צריכה היתה איסטנבול לגיפול כשלל מלחמה בידי הצאר, עם סוף מלחמת העולם הראשונה. המהפכה הרוסית חיסלה תוכנית זאת, וכמאל אטאטורק סתם עליה את הגולל. אלא שב-ההיסטוריה אין דבר מת מלבד האדם. כמאל מת, ואיסטנבול עודה חוסמת את המוצא...

מסוס של נתיבי האויר הסקאנדינאביים יביאך מלוד לאיסטנבול בשלש שעות. עם צאת השמש מעבר להרים אתה ממריא, ואת פת שחרית אוכל אתה מעל קפריסין, ותיכף אחר זה רואה אתה את הירח מתחתך, -- אלפי לועי הרי געש כבויים שהם אנאטוליה.

איסטנבול נבנתה במשך אלפי שנים. תרבויות עלו ונחרבו בה. פה נפגשו ארגונואטים מחפשי אדר הזהב באלים ופה פגש הקיסר הנצרי הראשון באלור, הו, פה נפגשו הצלבנים בקיסרי המזרח, ופה שלטו סריסים, וזונות היו למלכות. מלכים נתכבדו בכבוד אל ונדונו לגורל כלב. עד אשר באו כסער שבטי העיר תומאנים, קשרו את הים בשלשלאות ברזל (ממש!) ובעוד פאטריצי רומא האחרונים נהנים ממרוץ סוסים פרצו המוסלמים את המבצר.

(פרץ עות'מאני זה נעצר רק בשערי וינה בעזרתו של מלך פולני בשם יאן סוביסקי, ותורכיה נשארה עד היום מדי

בני אמירים בלבוש אירופי על רקע ציורי. אחרי הלימודים -- שעשועים

בני פועלים אחרי יום "עבודה" בקבוצות. שעשועיהם כחיהם -- מאבק

